

مقدمه

سبزی به قسمت‌های مختلف قابل خوردن گیاهان علفی یکساله، دو ساله یا چند ساله اعم از برگ، دمبرگ، ساقه، میوه، گل و یا قسمت‌های زیرزمینی آن‌ها اطلاق می‌گردد. سبزی نقش مهمی در برنامه غذایی بشر داشته و کمبودهای موجود در سایر مواد غذایی به وسیله افزودن سبزی جبران می‌گردد. کرفس سرشار از ویتامین‌های A ، B ، C و املاح فراوان است. این سبزی خوش‌عطر به خاطر داشتن آنتی‌اکسیدان‌های بسیار قوی بدن شما را در برابر بیماری‌های وخیم حفظ می‌کند.

مشخصات گیاه‌شناسی کرفس

کرفس با نام علمی (*Apium graveolens*) از خانواده (Apiaceae)، گیاهی علفی و دو ساله است، به ارتفاع ۲۰ تا ۶۰ سانتی‌متر که ساقه‌ای منشعب دارد. برگ‌های آن ضخیم و گل‌های آن کوچک و به رنگ سفید یا سفید مایل به سبز است. قسمت مورد استفاده این سبزی ریشه و برگ آن است. اگرچه کرفس را می‌توان در هر فصلی پیدا کرد اما بهترین طعم را در فصل تابستان دارد. رشد کرفس به اندازه ۳۰ تا ۴۰ سانتی‌متر است و از برگ‌هایی تشکیل شده است که بوسیله ساقه به هم متصل شده است و شکلی خرطومی پیدا می‌کند.

جدول ۱- مشخصات گیاه‌شناسی کرفس

کرفس	نام فارسی
Celery	نام انگلیسی
<i>Apium graveolens</i>	نام علمی
Apiaceae	خانواده



شکل ۱- آشنایی با بوته، برگ، ساقه، گل و بذر گیاه کرفس

کاشت

کرفس را در زمینی که قوی بوده و به اندازه کافی مواد آلی داشته باشد، می کارند. در نواحی معتدل نشا کرفس را در اوایل بهار و پس از پشت سر گذاشتن سرمای بهاره به صورت خطی می کارند. در قطعات کوچک فاصله ردیف‌ها را حدود ۳۰ سانتیمتر و فاصله بوته‌ها را بین ۱۰ تا ۱۵ سانتیمتر در نظر می گیرند.

بهترین زمان کاشت بذر زمانی است که دما حدود ۱۵ درجه سانتی گراد باشد. البته بذر کرفس می تواند در ۵ درجه سانتی گراد جوانه بزند، ولی دمای مناسب آن بین ۱۵ تا ۲۰ درجه سانتی گراد می باشد. در طول مدت خزان دما در شب حدود ۱۲ تا ۱۵ درجه سانتی گراد و در روز حدود ۲۰ تا ۲۵ درجه سانتی گراد است. به این ترتیب در مناطق سردسیری باید از شاسی و گلخانه برای تهیه خزان استفاده کرد و به محض مساعد شدن هوا بوته‌ها به محل اصلی منتقل شوند. در مناطقی که زمستان‌های ملایم دارند، مانند خوزستان اوایل پاییز

کرفس



PTMP/SK/R&D/A/Celery01 /09062021

اقدام به تهیه خزانه می کنیم و وقتی نشاها آماده شدند، آن ها را به محل اصلی منتقل می نماییم. برای کاشت کرفس می توان از خاک های لوم - لوم رسی - پیت یا ماک که زهکشی خوبی داشته باشند، استفاده نمود.



شکل ۲- مزرعه کرفس

داشت

آبیاری کم و مرتب کرفس اهمیت زیادی دارد یعنی آبیاری باید زود به زود و طوری انجام شود که ضمن مرطوب نگه داشتن خاک از گل کردن زمین زیر کشت به خصوص در ناحیه اطراف بوته ها جلوگیری گردد. برای تولید دمبرگ های گوشتی و ترد رطوبت بالای خاک لازم است آب باید با آبیاری های مکرر و منظم تامین گردد کرفس برای رشد تا مرحله رسیدن، حدود ۱۷۵ سانتی متر آب لازم دارد. خاکداندن پای بوته کرفس لازم بوده و این عمل بایستی به تدریج که کرفس رشد می کند به دفعات انجام گیرد، توضیح اینکه خاکداندن به بوته کرفس باعث می شود که ساقه کرفس سفید و مرغوب باشد.



برای تولید محصول با کیفیت و ترد (بدون نخ) باید مقادیر زیادی مواد غذایی فراهم نمود، مقدار ۴۵۰-۲۲۰ کیلوگرم ازت، ۱۲۰ کیلوگرم فسفر و ۱۸۰ کیلوگرم پتاس در هکتار برای این محصول استفاده می‌شود. همچنین میتوان از کودهای NPK در طول دوره رشد کرفس استفاده کرد.

برداشت

علائم ظاهری رسیده بودن کرفس را میتوان با تغییر رنگ برگ‌های مرکزی از سبز به سبز روشن، رشد خوب و قوی دمبرگ‌ها که قسمت اعظم مصرف تغذیه را تشکیل می‌دهد و بالاخره زمانی که دسته کاملی از مجموعه دمبرگ‌ها ایجاد شد تشخیص داد. برداشت کرفس در سطوح کوچک با چاقوی دسته بلند که گیاه را حدود چند سانتی‌متر از زیر خاک قطع می‌نماید انجام می‌گیرد. در سطوح بزرگ می‌توان کرفس را با ماشین‌های مخصوص برداشت نمود. هر چند که زمان برداشت کرفس در هر مرحله از رشد امکان‌پذیر است ولی برداشت محصول تا موقعی که بوته به اندازه کافی رشد نکرده است توصیه نمی‌شود معمولاً کرفس از مرداد ماه تا اولین فصل سرما آماده برداشت است. برای برداشت، آن را با استفاده از چنگک دستی بلند کنید. مواظب باشید به گیاهان اطراف آن صدمه نزنید.



شکل ۳- برداشت دستی کرفس



منبع

آنتیک، مرضیه؛ دربی، فاطمه. (۱۳۸۶). کاشت، داشت و برداشت سبزی. یزد: حوزه ترویج و نظام بهره برداری استان یزد

تعاونی پترو تمدن مهام پارس

